

Motion till riksdagen 2021/22:728

av Paula Örn (S)

Rimliga villkor för nämndemän

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att förbättra villkoren för nämndemän och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges domstolar åtnjuter ett högt förtroende från allmänheten. I den senaste Förtroendebarmetern från 2021 uppger 65 % att man har högt eller mycket högt förtroende för domstolar, den fjärde högsta siffran för samhällsinstitutioner. Att allmänheten har stort förtroende för rättskipningen är avgörande och en viktig del av detta är systemet med nämndemän. Nämndemännen är befolkningens representanter och ska säkerställa medborgarnas inflytande och insyn i den dömande verksamheten. Detta är en viktig grundpelare i vårt demokratiska system.

Det är också ett stort ansvar att tjänstgöra som nämndeman. Man har samma ansvar som juristdomaren att följa lagen och för domstolens avgörande i ärendet. Nämndemännen röstar om alla frågor i målet och kan och ska reservera sig mot beslut och domar genom ett självständigt ställningstagande i enlighet med gällande lagstiftning. Det ansvar som faller på nämndemännen motsvarar inte de ekonomiska förutsättningarna för uppdragets genomförande.

Det är avgörande för det fortsatta förtroendet för nämndemannasystemet och därmed för domstolarna att människor vill ta det ansvar det innebär att tjänstgöra som nämndeman. Vi ser redan idag att det är svårt att rekrytera och åldersfördelningen hos nämndemannakåren motsvarar inte alls befolkningen i övrigt. Att lyckas rekrytera en mångfald av människor med olika bakgrund kräver goda förutsättningar för att utföra uppdraget.

Nämndemännen arvoderas i dag med ett halvdagsarvode (under tre timmar) på 250 kr och ett heldagsarvode (mer än tre timmar) på 500 kr. Man får inte heller ersättning för förlorad pensionsförmån. De flesta andra politiskt tillsatta uppdrag har helt andra förutsättningar. I till exempel Västra Götalandsregionen är ett halvt dagarvode 910 kr och ett helt 1 820 kr. I Göteborgs stad var ersättningen år 2020 850 kr för upp till fyra

timmar och 1 370 kr för över fyra timmar. Utöver detta regleras rätt till ersättning för förlorad pensionsförmån och semesterersättning för förtroendevalda i kommuner och regioner.

Förutsättningarna för nämndemän måste motsvara det ansvar och den arbetsinsats som uppdraget innebär. Det är inte minst viktigt för att säkerställa fortsatt rekrytering av nämndemän i framtiden.

Paula Örn (S)